

Riksdagens protokoll

2002/03:21

Torsdagen den 21 november

Protokoll
2002/03:21

Kl. 12.00 – 12.28
14.00 – 15.00

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 15 november.

2 § Svar på interpellation 2002/03:27 om långtidsarbetslösa invandrare och arbetsförmedlingens tjänster

Svar på interpellation

Anf. 1 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Ana Maria Narti har ställt tre frågor till mig rörande arbetsförmedlingens arbete i relation till invandrare. Sammanfattningsvis gäller frågorna:

- om nyrekryteringar av oerfarna arbetsförmedlare kan rätta till misslyckanden i arbetsförmedlingens relation till arbetslösa invandrare,
- om inte resursanvändningen inom arbetsmarknadspolitiken skulle vara effektivare om ”initiativrika och starkt motiverade grupper ur invandrabefolkningen” fick chansen att utifrån egna behov söka nya vägar in i arbetslivet samt
- om jag kan tänka mig utbildningssatsningar riktade mot arbetsförmedlingens personal med medverkan från akademiker med invandrarbakgrund.

Låt mig inledningsvis säga att situationen på arbetsmarknaden för invandrare har förbättrats påtagligt under den senaste femårsperioden, även om en viss avmattning skett det senaste året. Sysselsättningsgraden har stigit och arbetslösheten har sjunkit snabbare för utrikes födda än för infödda. I vissa avseenden går det till och med att tala om ett trendbrott. I och med vändningen under de senaste åren har en tjugoårig period av sjunkande sysselsättningsgrad för utländska medborgare brutits. Detta är mycket glädjande, och jag har mot den bakgrunden svårt att helt förstå den mörka bild av arbetsförmedlingens arbete i relation till invandrare som Ana Maria Narti ger.

Samtidigt är jag den förste att erkänna att mycket återstår att göra. Arbetslösheten är fortfarande betydligt högre och sysselsättningsgraden väsentligt lägre för många grupper av invandrare. Integrationen på arbetsmarknaden är därför en av de två alla andra överskuggande uppgifterna för regeringen under denna mandatperiod.

Så över till Ana Maria Nartis konkreta frågor. Svaret på den första är nej. Jag tror inte att nyrekryteringar av oerfarna arbetsförmedlare är någon lösning i sig. Jag har heller inte fattat något beslut med den innebörd Ana Maria Narti påstår i sin interpellation. Betydelsen av att arbetsförmedlingen ges resurser för att kunna erbjuda, bland andra invandrare utan eller med mycket begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv, intensifierad individuell service kan emellertid inte nog understrykas. Den samlade forskningen pekar på att intensifierad förmedling och vägledning är en typ av insats som så gott som alltid har positiva effekter på individens möjligheter att få arbete. Samtidigt är det förstås viktigt att arbetsförmedlare, som arbetar med individer med särskilda svårigheter på arbetsmarknaden, har erfarenhet och kompetens för uppgiften. Under 2002 ska AMS använda 165 miljoner kronor av sitt förvaltningsanslag för att särskilt stärka ställningen på arbetsmarknaden för personer med utländsk bakgrund. Regeringen avser att utöka denna ram för 2003.

Vad gäller Ana Maria Nartis andra fråga har de senaste årens arbetsmarknadspolitik präglats av en strävan mot tydligare styrning och uppföljning och ett ökat fokus mot kärnuppgifterna. Detta har varit en nödvändighet mot bakgrund av mindre lyckade försök med en mer decentraliserad politik under 1990-talet. Ordning och reda måste gälla även framöver. Det är inte fler projekt som behövs. Den generella politiken – och inte säråtgärder – är trots allt viktigast.

En tydligare nationell arbetsmarknadspolitik står dock inte i motsats till fortsatta ansträngningar att anpassa insatserna till regionala och lokala förutsättningar eller, ännu mindre, till individens förutsättningar och behov. Stor kraft har lagts ned på att i den generella politiken än tydligare ta fasta på individens förutsättningar och behov. Detta arbete går vidare. Samverkan är en av hörnstenarna inom aktivitetsgarantin. Sådan kan ske med en rad olika aktörer: Kommun, stat, parterna på arbetsmarknaden, företag och andra organisationer är alla tänkbara samverkanspartner om samarbetet bedöms kunna bidra till att de arbetssökande får arbete. Det finns dessutom inom arbetsmarknadspolitikens fortfarande utrymme för verksamhet som syftar till att på lokal eller regional nivå utveckla nya metoder och förhållningssätt. Ana Maria Narti nämner i sin interpellation nya mål 3 och gemenskapsinitiativet Equal. Till det kan läggas de lokala utvecklingsavtalen inom ramen för den nationella storstadspolitiken, vilka ska präglas av att de boende i berörda områden ska vara delaktiga i framtagandet av insatser.

Med detta sagt vill jag gärna hålla med om att samverkan är ett område som behöver utvecklas vidare inom Arbetsmarknadsverket. Som Ana Maria Narti vet har integrationsminister Mona Sahlin tidigare med AMS tagit upp bland annat samarbetet med invandrarorganisationer. AMS har i oktober i år fastställt en policy och handlingsplan för Arbetsmarknadsverkets mångfaldsarbete. I den anges bland annat just att samarbetet med invandrarorganisationer och invandrarföreningar ska förbättras. Som ett led i arbetet med detta ska respektive myndighet inom verket under 2003 kartlägga det samarbete som bedrivs med olika invandrarorganisationer.

Vad slutligen gäller frågan om utbildningsinsatser inom Arbetsmarknadsverket har AMS sedan 2001 haft en nära samverkan med Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO). Denna har resulterat i en rad

åtgärder, bland annat har AMS verksledning beslutat om en kvalitetssäkrad handlingsplan för myndighetens arbete med "mångfaldsfrågor". Vid samtliga länsarbetsnämnder finns i dag också särskilda "mångfaldsspecialister". AMS har vidare medverkat i DO:s och Integrationsverkets arbete för att mäta kunskaperna om diskrimineringslagstiftningen i olika yrkesgrupper. Det kan noteras att kunskaperna bland Arbetsmarknadsverkets personal ökat mer än i andra undersökta yrkesgrupper.

Och slutligen: Som ett komplement till AMS samverkan med DO uppdrog regeringen i januari i år åt AMS att vidta åtgärder för att motverka diskriminering i arbetsförmedlingarnas verksamhet. AMS ska bland annat analysera och bedöma riskerna för diskriminering inom olika delar av arbetsförmedlingens verksamhet samt försäkra sig om att arbetsförmedlare och annan personal inom AMV har tillfredsställande kunskaper om mekanismerna bakom diskriminering samt om gällande regler på området, liksom om frågor om mångfald i arbetslivet.

AMS har i dagarna avrapporterat uppdraget.

Självfallet kan jag tänka mig att personer med invandrarbakgrund, med egna erfarenheter av arbete i flerkulturella miljöer eller av diskriminering i arbetslivet, kan ha mycket att tillföra i utbildning på området. Det är emellertid inte regeringens uppgift att på en sådan detaljnivå föreskriva hur en myndighet ska fullgöra sitt uppdrag.

Anf. 2 ANA MARIA NARTI (fp):

Fru talman! Låt mig börja med att välkomna det nya statsrådet till en dialog som jag vet kommer att fortsätta i minst fyra år framöver.

Jag har personligen bakom mig nästan tio år av praktiskt arbete med långtidsarbetslösa invandrare. Detta arbete har inte tillkommit på uppdrag från något departement, landsting, kommun, arbetsförmedling eller dylikt, utan det är något som jag själv har tagit på mig därför att jag har en mycket lång erfarenhet av att skaffa mig egna uppdrag som frilans och svartskalle.

Under sammanlagt 29 år har jag skaffat mig jobb själv, inte därför att jag har velat det utan därför att de första tio åren, 1970–1980, av sökande av en fast anställning har varit några av de bittraste erfarenheterna i mitt liv. Jag är fortfarande både arg och ledsen när jag tänker på hur svenska arbetsgivare har behandlat mig och mina likar. Därför kommer den här diskussionen att fortsätta, och den kommer att fortsätta i en mycket skarp ton.

Statsrådet är förvånad över den mörka bilden av situationen för arbetssökande invandrare som jag ger. Vad gör Integrationsverket i den stora debattartikeln från i går? Och hur ställer sig statsrådet till den oerhört kritiska rapport som har kommit från Riksdagens revisorer, och som i sin helhet visar att inriktningen på arbetsmarknadspolitiken, målen och delmålen mycket ofta motverkar sina syften?

Mörk bild? Har det skett en förbättring för invandrarna? Inte enligt Integrationsverket. Utvecklingen har bromsats. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan utrikes födda och födda i Sverige har inte minskat det senaste året. Sysselsättningsgraden för utrikes födda ligger på ca 60 %, att jämföra med Sverigeföddas sysselsättningsgrad på närmare 77 %.

Prot. 2002/03:21
21 november

Svar på interpellation

Åtgärder och projekt – nej, det är inte det som jag vill ha, absolut inte. Jag hoppas att vårt samarbete, om det blir ett samarbete, leder till en total förändring av modellen för arbetsmarknadspolitiken.

Det finns ingenting tydligare i dag i svensk politik än att uppifrån kommande integration och delaktighet på kommando inte fungerar. Myndigheterna och de starka svenska organisationerna kan samverka så mycket som de vill, men om invandrarbefolkningen är utesluten ur denna samverkan kommer denna samverkan bara att fördjupa klyftorna.

Anf. 3 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Jag välkomnar att få möta en mycket kompetent meddebattör. Jag ser fram emot det. Det ska bli spännande. Det är viktigt att vi kan diskutera och ta intryck av varandras uppfattningar och eventuella förslag till förbättringar.

Jag vill medge att den korta tid som jag haft för att överblicka frågorna gör att jag inte känner mig redo för denna skarpa debatt som Ana Maria förutskickar nu. Jag återkommer gärna till den, och jag ser fram emot den. Jag tror också att Ana Maria har överseende med det.

Jag vidhåller att det var en i överkant mörk bild. Jag inser att den positiva utveckling som vi har haft för utlandsfödda när det gäller att komma in på arbetsmarknaden har varit understödd av en gynnsammare arbetsmarknad under de senare åren. Nu viker den. Därför började jag min första vecka i Näringsdepartementet fundera på vilka initiativ som jag vill ta för att försöka förbättra möjligheterna och förutsättningarna för utlandsfödda att komma in i arbete. Jag är beredd att diskutera medlen och metoderna för det. Jag ville med det initiativet visa att jag har ett oerhört starkt engagemang för och en mycket stark vilja att förbättra möjligheterna för utlandsfödda att få ett arbete, därför att det är förutsättningen för ett bra liv framöver.

Jag har inte några stora svårigheter att ta till mig kritiken från Riksdagens revisorer. Jag har haft två diskussioner med AMS ledning för att försöka förstå hur de ser på kritiken och i vad mån de bedömer att den är befogad. De säger till mig att det finns fog för kritik i den riktning som Riksdagens revisorer har framfört. Jag har frågat vilka åtgärder de har vidtagit och avser att vidta med anledning av den kritiken och har fått rätt bra svar.

Jag känner mig rätt trygg med att AMS dels har fångat kritiken, dels har förslag till åtgärder på gång som jag tror också kommer att tillfredsställa Riksdagens revisorer framöver. Men jag ber att få återkomma mer precist till de förslag till förändringar som man behöver göra med anledning av Riksdagens revisorers kritik.

Anf. 4 ANA MARIA NARTI (fp):

Fru talman! Jag får be om förlåtelse för lite för mycket passion i mitt sätt att föra diskussionen, men det är resultatet av otroligt många svårigheter och oändligt många hinder.

Alltid när man kommer nedifrån med något initiativ från någon grupp invandrare och försöker samverka så får man ett slag på fingrarna. Det senaste exemplet som jag kan plocka fram är projektet Simba i Stockholm. Det är ett projekt skapat av afrikanska kvinnor för sina medsystrar med låg utbildning. De har ett litet centrum på Södermalm. De har lyck-

ats öppna arbetslivet för kvinnor som aldrig varit i närheten av det som kallas en normal arbetsdag i Sverige.

Nu vill man stänga Simba. Varför? Därför att man agerar på vanligt svenskt myndighetsvis. Stadsdelarna tycker att invånarna i olika stadsdelar ska sitta på plats inom gränsen för stadsdelen. Det är det viktigaste, inte resultatet av ett fantastiskt och ansvarsfullt arbete som kommer nedifrån.

Länsarbetsnämnden kräver att Simba ska ha bättre resultat än Arbetsförmedlingen. Är detta ett normalt sätt att samverka? Eller är detta ett uttryck för fullständigt omyndigförklarande av initiativ och ansvar som kommer nedifrån?

Under den första perioden med mål 3-arbete hade 1 % av alla beviljade projekt initierats och blivit ledda av invandrare – 1 % av 1 800 projekt! Den andra perioden verkar bli ännu fattigare på sådana initiativ, därför att den offentliga sektorns samverkan har lett till att den offentliga sektorn åter upp EU:s bidrag som egentligen är avsedda att gå till de maktlösa.

Den offentliga sektorn är inte maktlös. Den offentliga sektorn i Sverige är en av de mäktigaste av sådana sektorer i hela västvärlden. De maktlösa är de arbetslösa.

Någonstans måste det finnas arenor för egna initiativ och eget ansvarstagande. I dag är de arenorna krympande på grund av den här ordningen, samordningen, samverkan, som egentligen stryper människornas arbetslust och människornas vilja att verkligen stå för sina egna tankar, sina egna önskningar och sitt eget ansvarstagande.

Anf. 5 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Jag är inte alldeles säker på att jag riktigt ser och förstår var vi skiljer oss åt mer precist. Jag vill gärna återkomma till det. Låt mig få formulera något slags grundhållning som jag har så får vi se om det underlättar för mig att upptäcka var vi skiljer oss åt. Jag har inget emot projekt som har till syfte att stötta individen som något slags princip. Det är säkert alldeles nödvändigt och utmärkt som komplement till arbetsmarknadspolitiken av mer övergripande natur.

När jag har sagt det vill jag också ha sagt att samtidigt måste jag ta ansvar för att medel för projektverksamhet kan hanteras inom de ramar som jag ansvarar för. Jag vill kort sagt ha kontroll på medlen, naturligtvis. Det är säkert en yta för spänning och konflikt. Hur mycket frihet för projekt och hur mycket ovanifrånstyrning måste man ha för att ha kontroll? Jag inser att det finns en konfliktyta där, eller ett dilemma. Det får man antagligen diskutera och bråka om och se om man kan hitta gemensamma slutsatser.

Sedan har jag en annan grundläggande hållning som jag också vill redovisa. Jag delar uppfattningen att det är viktigt med egna, individuella initiativ. Ja, det är det. Samtidigt har jag den grundläggande politiska uppfattningen, den samhällssynen och människosynen, att det inte räcker att bara ge människor rättigheter och möjligheter. Det är viktigt. Det måste vi göra. Men jag vill också, som en ytterligare dimension, försöka skapa förutsättningar för människor att använda sina individuella möjligheter.

Prot. 2002/03:21

21 november

Svar på interpellation

Sådana förutsättningar kan vara det som jag tog initiativ till som en viljeinriktning för en mer konkret politik när det gäller stöd till utlandsfödda. Det gällde att ha en personlig handläggare på arbetsförmedlingen som kan avsätta mer tid för att stödja den enskilde individen så att dennes egenskaper kan komma till sin rätt och bli synliggjorda hos arbetsgivare som kan tänkas vara intresserade av att anställa. Det var den enkla kopplingen.

Min – kalla det gärna ideologiska även om det låter storvulet – grundläggande politiska syn säger mig att vi också ska skapa förutsättningar, reella förutsättningar, med medel som vi gemensamt finansierar som en extraresurs för människor som behöver en sådan resurs för att kunna utnyttja sina möjligheter.

Sedan, Ana Maria Narti, kan jag dessvärre inte ta en precis diskussion om projektet Simba. Jag hoppas att Ana Maria kan ha överseende med det. Jag ber att få återkomma i de lite mer precisa delarna.

Anf. 6 ANA MARIA NARTI (fp):

Fru talman! Tack, statsrådet! Egentligen är den här dialogen mycket välkommen. Man träffar mycket sällan i den här salen statsråd som är så öppna för en förutsättningslös dialog. Jag skulle nu på en gång kunna föreslå till exempel ett seminarium där väldigt många invandrargrupper – det gäller inte så mycket individer som små grupper som försöker förbättra situationen för sig själva och för sina medsysstrar och medbröder – skulle kunna presentera sina erfarenheter nedifrån och upp.

Det är det som saknas i dag i integrationspolitiken i Sverige, alltså möjlighet att lägga fram egna förslag som grundar sig på de egna erfarenheterna. Det skulle vara mycket lätt för oss att göra det tillsammans. Varför inte? Vi skulle ha ett mycket konkret mål: att hitta lösningar och undanröja hinder. Hindren ligger inte i illvilja. Hindren ligger inte i en ond inställning. Hindren ligger i en stelbent struktur som har skleroserats och som står i vägen för skapandekraften.

Det här skulle vi kunna göra tillsammans. Egentligen tror jag inte att integrationens problem i dag kan lösas utan samverkan över blockgränserna.

Anf. 7 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Fru talman! Jag blir glad av att Ana Maria Narti uppfattar mig som öppen. Jag vill nämligen försöka vara det. Det kanske är lättare när man är i början av ett sådant här uppdrag än senare. Jag vill, och det är sant, uppriktigt förstå vilka mekanismer som stänger ute människor. Jag förstår att många vet, och att många har erfarenhet och kunskap om, vad det är. Ska jag ha ansvar för de här frågorna gör jag anspråk på att också själv förstå mer.

Därför välkomnar jag en öppen dialog. Låt mig få fundera på om den ska ske i form av seminarium eller på annat sätt. Jag noterar den idén.

Jag tycker inte, och jag uppfattar inte Ana Maria Narti riktigt så heller, att det handlar om antingen ett underifrånperspektiv, som hon beskriver det, eller ett ovanifrånperspektiv. Det är naturligtvis så att det måste vara både–och. Sedan har vi säkert olika uppfattningar i den politiska debatten om hur mycket eller lite det är av det ena eller andra. Men låt mig ändå få bejaka att jag ser nödvändigheten av både–och. Låt oss ut-

veckla en dialog där vi förmår att ta intryck i debatten och också förstå mer av de sammanhang som stänger människor ute från arbetsmarknaden i dag och försöka göra något konstruktivt av det i så mycket samförstånd som över huvud taget är möjligt.

Prot. 2002/03:21
21 november

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.28 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

3 § Frågestund

Frågestund

Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag hälsar välkommen till frågestunden. Följande statsråd kommer att delta: näringsminister Leif Pagrotsky, justitieminister Thomas Bodström, jordbruksminister Ann-Christin Nykvist, statsrådet Gunnar Lund och statsrådet Morgan Johansson. Välkomna!

Näringsministern besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Jag vill också påminna om att talartiden både för dem som frågar och för dem som svarar är en minut. Det är bra om vi håller det, för då är det fler som kan få möjlighet att ställa frågor.

Straffskolor

Anf. 9 CECILIA MAGNUSSON (m):

Fru talman! I riksdagen stiftar vi lagar, och vi förväntar oss att människor rättar sig efter dem – även myndigheter. Min fråga är till justitieminister Thomas Bodström och gäller hur vi ska upprätthålla förtroendet för rättsväsendet hos medborgarna.

Det gäller användningen av de straffskolor som vi fastställt här i riksdagen. För grov misshandel är straffskalan ett till tio år. Problemet är att domstolarna inte använder den straffskalan. Mellan fem och tio år används i princip inte. Är detta en tillfredsställande situation, tycker justitieministern? Vad tänker han annars göra åt detta?

Anf. 10 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Det är alldeles riktigt, och vi är helt överens om den saken, att det är riksdagen som stiftar lagar. Jag tror också att vi är överens om att det är domstolar som sätter praxis och prejudikat. Om det blir

prejudikat som inte är lämpliga kan naturligtvis riksdagen gripa in och lagstifta.

När det gäller intervaller, till exempel ett till tio år vid grov misshandel, kan man naturligtvis sänka från tio år eller höja från ett år. Men det finns också en annan metod, och det är att införa särskilda straffskärpningsgrunder. Det har man gjort bland annat när en misshandel är att bedöma som särskilt hänsynslös eller när det gäller några som är särskilt utsatta. Då har man närmast tänkt på barn.

Nu är detta en aktuell fråga, och vi ska inte gå in på den diskussionen. Men det kan ändå vara värt att veta att en fråga, som har utretts i en parlamentarisk utredning och som just nu behandlas, är om man ska införa ytterligare en specifik straffskärpningsgrund just när det är fråga om misshandel av barn.

Anf. 11 CECILIA MAGNUSSON (m):

Fru talman! Det är en synnerligen aktuell fråga; det håller jag med om. Men det vi diskuterar nu är ju inte en engångsföreteelse, utan detta är någonting som pågår ständigt. År 2000 fälldes 636 personer för grov misshandel, men inte en enda gång användes den övre delen av straffskalan i domarna. Frågan som inställer sig är: Vad tänker justitieministern göra åt detta? Det är en fråga om rättssäkerhet och om förtroendet för vårt rättsväsende. Vi som lagstiftar har skyldighet att påpeka detta och att be regeringen om förslag så att vi faktiskt kan minska denna skillnad mellan lagstiftning och det man utdömer.

Jag skulle gärna vilja att justitieministern kunde ge mig och landets medborgare ett besked på den här punkten.

Anf. 12 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Detta utvecklas alltså genom praxis och prejudikat, vilket skett bland annat när det gäller grov misshandel av barn. Det skärptes 2000. Nu är detta synnerligen aktuellt, och det är ett pågående ärende. Vi får väl avvakta och se om det kommer att leda till en strängare bestraffning. Men samtidigt som detta pågår har vi sedan en tid tillbaka, grundat på den utredning jag talade om, arbetat med att se över om man ska skärpa detta bland annat just när det gäller övergrepp mot barn. Det finns naturligtvis en rad andra omständigheter som man kan införa för att höja praxis på det område där riksdagen vill att man ska höja praxisen.

Sedan kan man naturligtvis sänka gränsen eller höja från ett till tio. Jag tycker inte att det är så lämpligt att sänka något straff nu, och egentligen inte heller att höja. Jag anser att det är viktigt att vi ger domstolen stor frihet att utöva praxis. Det är också det som är grundvalen för vårt rättssamhälle.

Men vi måste hela tiden arbeta med att se över olika delar av lagstiftningen så att man kan ha en skärpning på de områden där man så vill, och det är just det som vi arbetar med nu.

Anf. 13 ULF NILSSON (fp):

Fru talman! Jag tänkte ställa en fråga till statsrådet Morgan Johansson.

I Malmö och Lund förekommer det en försöksverksamhet med utbyte av sprutor. Narkomaner får lämna in använda sprutor och växla till sig nya under strikta former. Huvudsyftet med verksamheten har varit att minska smittspridningen av aids och gulsot, och det har varit väldigt framgångsrikt. Verksamheten har dock också haft många sociala förtjänster. Bland annat har många lockats till frivillig avgiftning.

Detta projekt har varit nedläggningshotat i många år. Det lever under mycket stor osäkerhet. Eftersom statsrådet är ansvarig för hälsa och narkotika skulle jag helt enkelt vilja höra hur han ser på projektet och på möjligheten att utvidga det också till andra platser i landet.

Anf. 14 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Det är riktigt att jag har ansvar för narkotikapolitiken i regeringen från och med regeringsombildningen.

Stödet för den restriktiva narkotikapolitiken i Sverige är mycket stort. Det finns egentligen ingen legaliseringsdiskussion i Sverige, i motsats till en rad andra länder i Europa. En av våra stora utmaningar framöver är också att vinna stöd för vår restriktiva narkotikapolitik i det europeiska och nordiska perspektivet.

Man ska emellertid vara klar över att när vi säger att vi tar avstånd från narkotika så tar vi inte avstånd från narkomanerna. Det innebär bland annat att vår narkotikapolitik måste stå på tre ben: förebyggande arbete, bekämpning av brotten och missbrukarvård. Därför kommer regeringen att lyfta fram missbrukarvården generellt sett under den här mandatperioden.

När det gäller sprutbytesprogrammet i Malmö och Lund görs nu en utvärdering av narkotikasamordnaren Björn Fries. Han lämnar rapport till mig i februari nästa år, och då tar jag ställning till framtiden för detta projekt.

Anf. 15 ULF NILSSON (fp):

Fru talman! Jag noterar med glädje att Morgan Johansson har samma inställning som jag har, nämligen att allt tal om att legalisera narkotika är oss främmande. Jag noterar också med glädje att Morgan Johansson har talat om att börja diskutera Christiania och den öppna försäljning som sker där. Den sprutbytesverksamhet som sker i Lund har dock ingenting med detta att göra, utan där är det väldigt strikta bestämmelser. Det är tunga narkomaner som redan är fast i ett missbruk, och detta hindrar att olyckan blir värre på grund av att man sprider smutsiga sprutor.

Jag tror att det är dags för regeringen att sätta ned foten nu. Det här har diskuterats så sent som i våras, och då visste vi inte om verksamheten skulle läggas ned eller inte. Om ett projekt pågår i 20 år måste de som är engagerade i det och arbetar med det kunna veta om det är lönt att lägga ned engagemang på denna verksamhet.

Anf. 16 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Det är riktigt att det är dags att sätta ned foten i den här frågan. Jag måste dock invänta det underlag jag ska få från narkotikasamordnaren innan jag gör det. Detta kommer som sagt att bli en fråga för mig och regeringen att diskutera under våren.

Ulf Nilsson var inne på frågan om Christiania. Jag träffade i måndags mina norska, danska och övriga nordiska kolleger på ministerrådsmötet i Oslo och passade då på att framföra ett tack från Sverige för att man i Danmark nu faktiskt tar itu på allvar med problematiken kring Christiania. Man gör razzior på ett sätt som man inte gjort tidigare, man stänger de haschklubbar som har funnits i Köpenhamn under några år och man drar langare och andra inför rätta. Jag tycker att det är en bra signal, framför allt för mig som känner situationen i södra Sverige så pass väl som jag gör, eftersom jag är därifrån.

Saabvarslet

Anf. 17 ROSSANA DINAMARCA (v):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till näringsminister Leif Pagrotsky.

I fredags meddelades de Saabanställda i Trollhättan att ledningen kommer att behöva vidta kraftfulla och strukturella åtgärder. Saabledningen menar att det utan tvekan kommer att innebära ett minskat personalbehov och att uppsägningar inte kan uteslutas. Hur stort varslet kommer att bli får vi se, men Saabs besked till de anställda har redan fått verkan hos en av underleverantörerna. Lear Corporation meddelade i tisdags att hundra anställda kommer att varslas om uppsägning.

Saabs framtid är beroende av kortsiktiga men också långsiktiga åtgärder som regeringen måste beakta och ta ställning till. I första hand vill jag veta hur regeringen kommer att hantera det här varslet.

Anf. 18 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Saab är en bilfabrik som just nu har stora lönsamhetsproblem, men detta är samtidigt kombinerat med en situation där man har ett utomordentligt kraftfullt utvecklingsprogram bakom sig, som gör att man nu har ett färskt och modernt modellprogram. Samtidigt som man alltså har svåra lönsamhetsproblem så har man optimism och framtidstro. Företaget måste agera kraftfullt för att komma till rätta med lönsamhetsproblemen och kunna ta vara på de möjligheter som ett nytt toppmodernt modellprogram erbjuder. Det är en ovanlig kombination av omständigheter som företaget här möter.

Samhället måste ha hög beredskap för att möta detta. Vi har numera en arbetsmetod som innebär att vi har decentraliserat beslutsfattandet för att ha ett snabbare fotarbete och högre beredskap på lokal och regional nivå. Det finns mycket pengar avsatta och hög beredskap. Jag tycker att det är bra att företaget har agerat så tidigt så att vi alla har tid att förbereda kraftfulla åtgärder.

Anf. 19 ROSSANA DINAMARCA (v):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Tiden är knapp här, så jag kommer säkert att ha anledning att fortsätta diskutera frågan med näringsministern.

Jag vill lyfta fram den långsiktiga aspekten på den här frågan, nämligen den som handlar om förutsättningarna för att ha kvar Saab. Då behövs inte bara bättre försäljning utan också en teknisk utveckling, precis som näringsministern säger. Det handlar dels om kompetensförsörjningen i form av utveckling av gymnasie- och högskola, men framför allt om personalrekryteringen och tillgången på välutbildad personal. Där finns bland annat en väldigt tydlig koppling till Göteborg och Chalmers.

Därför, men också ur transportsynpunkt, är det viktigt att vi får ett besked om att riksväg 45 och järnvägen byggs ut. Utan ett sådant besked är jag rädd att konsekvensen blir att arbetsmarknaden helt kommer att flyttas ifrån Trollhättan, och det kommer att påverka flera underleverantörer.

Jag skulle vilja ta upp en sista sak. Det är säkert hundratusen människor som är beroende av bilfabriken, och det handlar inte bara om en lokal eller regional fråga.

Anf. 20 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Det är självklart att den här situationen kräver kortsiktiga, omedelbara åtgärder riktade mot den akuta situationen. Där ska regin i första hand ligga lokalt och innebära mobilisering av de resurser som finns hos länsarbetsnämnd och arbetsförmedling, på utbildningsområdet och på många andra områden. Men det handlar också om att stärka bilindustrin och att stärka näringsklimatet i Trollhätteregionen generellt. Det handlar om utbildning. Det är en helt central fråga för mig att stärka förmågan att rekrytera kvalificerad arbetskraft till olika branscher, också sådan arbetskraft som bilindustrin kommer att behöva på lång sikt.

Kommunikationerna behöver också bli bättre – därom är jag helt övertygad. Det här året är nästan slut, så jag hoppas att dimmorna kan skingras och beslut kan fattas om både väg och tåg i den här regionen under loppet av nästa år.

Statligt ägande

Anf. 21 CLAES VÄSTERTEG (c):

Fru talman! Även jag har en fråga till näringsminister Leif Pagrotsky.

Enligt en TT-intervju under gårdagen är inte näringsministern främmande för att öka det statliga ägandet i näringslivet. Det här är en syn som varken jag eller Centerpartiet delar, men nu är en minut en något för kort tid att utveckla en ideologisk diskussion kring detta.

Som både skattebetalare och riksdagsledamot skulle jag tycka att det kunde vara intressant om näringsministern kunde utveckla tankegångarna en smula.

Därför är min fråga: Vilka statliga företag är det som näringsministern kan tänka sig ska ge sig ut och öka sitt ägande, och i vilka sektorer kan näringsministern tänka sig att öka det statliga ägandet?

Prot. 2002/03:21

21 november

Frågestund

Anf. 22 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Jag tycker att den här frågan har fel infallsvinkel. Det centrala för mig är inte ägar matematiken. Det centrala för mig är att de företag som vi har ansvar för att äga kan utvecklas på ett sätt som är till fördel för Sverige, för de anställda och för kunderna. Ibland innebär det att ett statligt företag behöver ingå en sorts allians eller samarbete med ett annat företag och att det statliga ägandet minskar, om det är till fördel för företaget och för verksamheten. Ibland kan det också innebära motsatsen.

Jag kan berätta att just nu till exempel håller det av staten dominerade företaget Telia på att köpa ett finskt företag som heter Sonera. Det är ett exempel på att ett företag kan få växa på marknadens villkor trots att staten råkar äga det, och i själva verket är det kanske själva förutsättningen. De företag som i dag är föremål för börsens nervositet har inte samma möjligheter att gå på offensiven när möjligheterna erbjuds. Det här är en styrka och en fördel som de statligt ägda företagen har, att leva i en stabil och onervös miljö – i alla fall är det så just nu – och det är en fördel som jag tycker att vi ska ta vara på.

Jag har ingen huvudambition att expandera den statliga företagsgruppen, men jag kommer inte att säga till de styrelser och verkställande ledningar som har offensiva planer att det är förbjudet bara för att de är statliga.

Anf. 23 CLAES VÄSTERTEG (c):

Fru talman! Jag tycker att det är positivt att näringsministern inte har som en huvudambition att öka det statliga ägandet. Jag skulle också gärna se lite mer tydlighet i den här frågan.

För mig är det oerhört viktigt – och det tycker näringsministern också – att vi har ett gott företagarklimat, och jag vill att detta företagarklimat ska fortsätta förbättras. Därför har vi satsat mycket på och lagt fram förslag om att skapa bättre villkor för de små och medelstora företagen. Men nu tycker jag att det verkar som om regeringen är på väg i en annan riktning, där man mer vill centralisera ägandet av det svenska näringslivet.

I tidigare nämnda TT-intervju hänvisade näringsministern också till att utbildning och forskning är viktigt för tillväxten, och där är jag och näringsministern helt överens. Vore det inte därför dags att regeringen, i stället för att ge sig ut och köpa företag, satsade mer på den så kallade kärnverksamheten som vård, skola och omsorg, och gav dessa de resurser som de verkligen behöver och som de så länge väntat på?

Anf. 24 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Jag är glad att Centern och Socialdemokraterna är överens om betydelsen av att satsa på forskning och högre utbildning. Vi har gemensamt byggt ut högre utbildning runtom i landet i hård strid med andra borgerliga partier. Det var en strid som jag tycker att Centern har heder och ära av, och jag hoppas att den alliansen består.

Men beträffande den nu aktuella frågan förvånar det mig att vi är oeniga i frågan om att Telia får lov att köpa Sonera, och att jag borde lyfta på luren och ringa Telias styrelseordförande och säga att de pengarna i stället ska satsas på vård, skola och omsorg. Det var faktiskt en nyhet för

mig, och jag hoppas att det var en tillfällig felsägning. Det speglar i alla fall inte en samsyn mellan Centern och regeringen på hur statliga företag ska skötas.

Statliga företag ska utvecklas. Deras särart och deras fördelar ska få komma till uttryck också om de till äventyrs skulle så att säga *råka* expandera och ta marknadsandelar. De ska ges chansen liksom andra företag. Det ska de anställda i företagen veta, och det ska företagsledningarna veta. Det ska inte vara ett handikapp att vara statligt ägd.

Beskattningen av jordbruket

Anf. 25 KENNETH LANTZ (kd):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till den nytilträdde jordbruksministern Ann-Christin Nykvist. Anser jordbruksministern att det är rimligt att svenska jordbrukare ska beskattas hårdare än kolleger på den europeiska kontinenten? Det jag framför allt tänker på är beskattningen av diesel, som är högre i Sverige än på kontinenten.

Från mitt västskånska hemmaperspektiv kan jag tydligt notera att kött- och mjölkproduktionen i Danmark ständigt ökar, medan den går en kräftgång i Sverige.

Vad kommer ministern att göra för att förbättra läget för de svenska jordbrukarna, så att de får samma villkor som jordbrukare i övriga Europa?

Anf. 26 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Det är viktigt att vi skapar en jordbrukspolitik som både är bra från konsumentsynpunkt och ger jordbruket konkurrenskraft. Man har under en tid pratat om jordbrukets ryggsäck, och regeringen har vidtagit åtgärder. En viktig åtgärd som har vidtagits är att den så kallade gödselmedelsskatten återförs till jordbruket. Där finns en överenskomst mellan LRF och regeringen.

Dieselskatten har varit föremål för utredning, och det finns ett utredningsförslag som bereds inom Regeringskansliet. De här är inga enkla frågor, och det finns ett antal olika infallsvinklar på just det förslaget.

Givetvis är det angeläget att vi arbetar med goda förutsättningar för jordbruket. Jag menar att förändringar som är aktuella inom ramen för den europeiska jordbrukspolitiken givetvis också syftar till goda förutsättningar – även om förutsättningarna för näringen blir ändrade.

Anf. 27 KENNETH LANTZ (kd):

Fru talman! Det är tankar i rätt riktning. Vi bör dock vara medvetna om att transporterandet av varor tvärsöver Europa ständigt också ökar. Dieselskatten drabbar även åkerinäringen negativt. Nu ska jag inte ta upp den frågan här, även om jag flera gånger har agerat till förmån för lägre skatt över huvud taget för åkerierna.

Upplever inte jordbruksministern det som oroväckande att konkurrerande grannländer har en ständigt växande jordbruksproduktion, medan vi i stället drabbas av en kräftgång? Ska man inte försöka ekvilibra beskattningen så att våra jordbrukare över hela linjen verkligen känner

att beskattningen är lika, och att det i så fall inte enbart gäller dieselskatten?

Anf. 28 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Jag vill inte ställa upp på beskrivningen att det är en kräftgång för svenskt jordbruk på alla plan. Det finns jordbruksföretag som har väldigt goda förutsättningar och också visar god lönsamhet. Det finns företag som har svårigheter, och där kan man diskutera åtgärder för att förbättra förutsättningarna.

De åtgärder som vidtas för att lätta på den ryggsäck som jag tidigare nämnde – att återföra gödselmedelsskatten, att bereda frågan om dieselbeskattningen – är just åtgärder som ska bidra till att ge likvärdiga förutsättningar.

Vi har också konkurrensfördelar hos det svenska jordbruket genom att vi har ett jordbruk som är miljömedvetet och satsar på ekologisk produktion. Det är ett jordbruk där vi har höga krav på djurskydd och djurhållning. Jag menar att det ger goda konkurrensförutsättningar.

Förbud mot import av katt- och hundskinn

Anf. 29 JAN EMANUEL JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag har en fråga till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist. Det gäller den dokumentärfilm som gick på TV för en tid sedan om hur man i Asien gjorde päls av katter och hundar. Det var bland det vidrigaste jag någonsin har sett på TV. Man fick se hur djuren utsätts för ett lidande som knappt går att i ord ge uttryck för.

Danmark och USA har importförbud mot katt- och hundskinn. Det är ganska sällsynt att jag förordar USA som ett föregångsland, men i det här fallet gör jag det. Jag anser att vi borde följa Danmark och USA och se till att få till stånd ett importförbud mot dessa produkter. Vi borde också jobba inom EU för att få ett importförbud i alla EU-länder.

Min fråga till jordbruksministern är: Vad avser regeringen göra för att komma till rätta med denna upprörande hantering?

Anf. 30 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Jag håller med om att det är en upprörande och omoralisk hantering av sällskapsdjuren, av hundar och katter. Djurorganisationer har också reagerat. Tidningen Aftonbladet hade ett upprop, och närmare 200 000 läsare krävde ett importförbud.

Jag avser att inom EU ta initiativ till ett importförbud. Jag har skrivit till den ansvarige kommissionären och anmält att jag kommer att ta upp frågan om ett importförbud vid nästa jordbruksministermöte i slutet av nästa vecka. Om inte det är en framkomlig väg är jag beredd att pröva om vi kan införa nationellt förbud mot import och försäljning av den typen av produkter.

Det är i dag mode att ha skinn detaljer, och det är mycket svårt för konsumenterna att avgöra vilken typ av skinn som använts. Det sägs att det finns en tämligen stor import till Sverige, och jag tycker därför att detta är en angelägen fråga.

Anf. 31 JAN EMANUEL JOHANSSON (s):

Fru talman! Det är oerhört glädjande att den socialdemokratiska regeringen kommer att gå i tåten för att få till stånd ett importförbud, och att även jobba för detta inom EU.

Vi bör också tänka på, när vi ser det lidande som dessa hundar och katter får genomgå för att bli päls, att det inte gör mindre ont på en mink, en gris eller vad det nu kan vara för djur.

Anf. 32 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Jag anser att det är viktigt att vi har ett gott djurskydd och en god djurhållning även när det gäller andra djur.

Frågan om hund- och kattskinn är mycket angelägen att omgående ta itu med. Det handlar om importförbud och försäljningsförbud, men det finns också behov av att ge konsumenterna en tydlig information om det skinn som finns i de kläder de köper. Jag menar att även märkningsfrågan kan vara av intresse. Där kan både branschen och de ansvariga myndigheterna ta ett ansvar, och jag avser att aktualisera även dessa frågor.

När det gäller andra djur, visst, vi ska ha en mycket god djurhållning och ett mycket gott djurskydd i Sverige. Det finns ett antal initiativ som är aktuella, bland annat när det gäller djurtransporter, höns och hönsburrar, och också uppfödning av pälsdjur. En utredning arbetar just nu för att pröva om vi kan ändra på produktionsförutsättningarna.

Straffskalor

Anf. 33 CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag har en fråga till justitieministern. Jag tänker anknyta till den fråga som Cecilia Magnusson ställde, och det handlar om en höjning av straffskalorna vid grova våldsbrott mot barn och ungdomar.

Riksåklagaren har försökt höja rättspraxis genom att lyfta en fråga till Högsta domstolen, som emellertid bara fastställde hovrättens dom, alltså rätt långt ned på straffskalan.

I sitt svar till Cecilia Magnusson hänvisar justitieministern till en utredning som just nu bereds på departementet. Jag utgår från att det är utredningen om barnmisshandel. Propositionen är aviserad till i höst, och min fråga är: Kommer den innan jul?

Anf. 34 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! När den propositionen kommer får Cecilia Magnusson nog fråga statsrådet Morgan Johansson om, eftersom frågan bereds på Socialdepartementet. Den tar alltså upp flera olika saker, bland annat det som innebär att man eventuellt ska införa en särskild straffskärpningsgrund när det gäller barn. Men som vi känner till finns det redan en särskild straffskärpningsgrund när det gäller misshandel av barn.

Anf. 35 CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag har en kort principiell fråga. Jag fortsätter att vända mig till justitieministern, även om det delvis är Morgan Johanssons fråga. Ni är ju så att säga två om saken.

Också Barnombudsmannen tycker att vi ska ha en ökad straffskärpning när det gäller våldsbrott mot barn. I går kunde vi på TV se hur justitieministern var hos Rädda Barnen och blev utfrågad av ungdomarna. De var inte nöjda med svaret. Därför tänkte jag ge justitieministern en ytterligare chans att svara på frågan: Anser justitieministern att vi ska ha en ökad straffskärpning när det gäller grova våldsbrott mot barn?

Vi moderater har länge förespråkat detta, och jag hoppas att det kommer i svaret och sedan i utredningen.

Anf. 36 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag anser att man ska bedöma det som särskilt allvarligt. Det är också därför som det står i lagen i dag. Anledningen till att det är lite svårt att diskutera saken är att den just nu är under prövning. Det kan vara svårt för många att inse att man inte som justitieminister kan gå in direkt på konkreta fall och recensera domar.

Om jag skulle göra det, eller kanske någon av riksdagsledamöterna här, har vi på sikt upphävt de självständiga domstolarna. Det kan vara så att man i vissa fall inte själv personligen delar den bedömning som domstolen har gjort. Men ska vi ha självständiga domstolar måste man också respektera det i alla lägen och inte anse att de är självständiga tills man kommer till en gräns där man kanske har en annan uppfattning.

Sammantaget kan jag säga att frågan nu bereds i Socialdepartementet. Som vi alla känner till är den i högsta grad aktuell. Riksåklagaren har sagt att man avser att få saken prövad. Den kommer att provas inom kort. Låt oss sedan fortsätta diskussionen, men utan att lägga oss i det enskilda fallet.

Odling i balans

Anf. 37 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Också jag har en fråga till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist.

Sveriges jordbrukspolitik formas gemensamt i EU. Givetvis är vår parlamentariska hållning och de signaler vi skickar till EU oerhört viktiga. Jag återkommer till frågan om halvtidsöversynen av jordbrukspolitiken vid ett senare tillfälle. I dag vill jag lyfta fram en annan fråga som berör andra signaler.

Det handlar om att ta vara på de goda jordbruksföretagarnas exempel. Svenskt Näringsliv kallar dessa typer för proaktiva. Det är när man integrerar hållbarhet med att man ligger steget före. Det finns i Sverige ett antal sådana exempel med pilotgårdar. Det finns bland annat 17 pilotgårdar som går under benämningen Odling i balans. De kan sägas vara proaktiva.

Min fråga till jordbruksministern är: Känner jordbruksministern till dessa typer av proaktiva jordbruksföretag där man kombinerar ekonomi med ekologi? Är jordbruksministern beredd att följa upp det arbete som bedrivs vid exempelvis Odling i balans för att lyfta fram frågan och ge de signalerna?

Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Jag är mycket färsk som jordbruksminister. Jag har varit det i en månad. Detta är min allra första frågestund. Det är alltså premiär.

Jag har hunnit informera mig om den ekologiska odlingen och vad vi gör för att stötta ekologisk odling. Det är en odling som är mindre miljöbelastande och där vi får ett antal positiva effekter.

Jag har också hunnit röra mig ute i landet och fått ett antal goda exempel på odling i balans. Jag känner inte till de 17 gårdarna. Det har jag inte informerat mig om. Men jag har en mycket positiv syn just på den typen av odling.

Vi har vissa nationella mål för hur stor del av arealen som ska vara ekologiskt odlad när det gäller både spannmål och köttproduktion. Här har vi höjt ribban vartefter. Vi ger också ett visst ekonomiskt stöd.

Detta är en del av jordbruket där vi borde ha konkurrensfördelar också i andra sammanhang och inte bara på den svenska marknaden.

Anf. 39 ANITA BRODÉN (fp):

Fru talman! Det handlar inte enbart om de gårdar som odlas rent ekologiskt, om man har den benämningen. Det handlar även om konventionell odling sedd ur miljösynpunkt och med en hållbarhetstanke. Det är det viktiga.

Vad man än har för utgångspunkt är hållbarhetstanken det grundläggande. Underifrånperspektivet är också viktigt. Man kombinerar kunskapen hos odlaren med den hos forskaren. Det är i näringen ihop med forskaren som kraften finns.

Jag hoppas att jordbruksministern ämnar följa dessa pilotprojekt. Det finns ett antal sådana, både Greppa näringen och Odling i balans, för att ge några exempel.

Anf. 40 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Givetvis är jag beredd att följa de projekten. Jag har hunnit tala med LRF om projektet Greppa näringen. Det kan också ha en stor betydelse för att minska användningen av bekämpningsmedel i jordbruket.

Vi fick några larmrapporter för några veckor sedan där den frågan kom upp. Just inom ramen för Greppa näringen kan vi också finna åtgärder och olika typer av informationsprojekt som hjälper oss att informera jordbrukaren om hur man kan jobba för att minska miljöbelastningen inom jordbruket.

Givetvis är jag positiv till denna typ av produktion. När vi talar om ett uthålligt jordbruk och ett jordbruk i balans ligger vi väldigt nära den ekologiska odlingen. Detta är delar av jordbruket där det finns en intressant utveckling. Som jag sade tidigare ser jag också att det svenska jordbruket där borde ha konkurrensfördelar.

Frågestund

Anf. 41 ULRIK LINDGREN (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till justitieminister Thomas Bodström.

För några veckor sedan, den 24 oktober, frågade jag minister Bodström varför regeringen gör motstånd mot inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet för att bättre komma åt problemen med mångmiljardbeloppen som försvinner i misshushållning eller svinn inom EU. Minister Thomas Bodström svarade då att vi nu har Eurojust, som är ett åklagarsamarbete för att bekämpa den gränsöverskridande och organiserade brottsligheten.

Det frågan gällde var emellertid inte den gränsöverskridande ekonomiska brottsligheten utan fusket med EU:s egna medel och varför den svenska regeringen gör motstånd mot bildandet av ett särskilt europeiskt åklagarämbete för att beivra svinnet av EU-medlen. Sålunda gör jag ett nytt försök i dag, så att vi kommer till rätt sak: Varför detta motstånd från den svenska regeringen?

Anf. 42 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tror att vi kan vara överens om att Sverige var ett av de drivande länderna för inrättandet av ett europeiskt åklagarsamarbete. Det gjordes under vårt ordförandeskap. Det finns också förslag som innebär att man ska inrätta andra institut. Vi anser att det allra viktigaste nu är att fortsätta att utveckla det åklagarsamarbete som finns.

Det provisoriska åklagarsamarbetet inleddes den 1 mars 2001. Nu håller man på att arbeta med att inrätta det mer permanenta åklagarsamarbetet i dess slutliga former. Det är vi positiva till. Sedan kan det möjligtvis finnas andra förslag med helt andra uppgifter vid sidan om. Det viktigaste är just att det inte ska finnas alltför många institut bredvid varandra.

Anf. 43 ULRIK LINDGREN (kd):

Fru talman! Det låter som en liten öppning från ministern för att den svenska regeringen kanske kommer att pröva saken framöver. Men som vi uppfattar det finns det ändå ett aktivt svenskt motstånd.

Den europeiska kommissionens experter, EU:s egen utrednings- och bedrägerimyndighet OLAF, samtliga svenska socialdemokratiska ledamöter i Europaparlamentet vill alla ha detta. Men ändå finns detta svenska motstånd.

Det låter lite förvirrande. Det finns tydligen en öppning men ändå inte en villighet att bidra till detta. Det kan tyckas märkligt också med tanke på att EU:s revisionsrätt har pekat på att det kan röra sig om 40 miljarder per år.

Det är sådana svindlande belopp som skattebetalarna har anledning att vara bekymrade över. Varför försvinner de? Vad gör EU för att försöka ta hem någon del av denna ofantliga summa?

Jag är inte helt nöjd med svaret. Jag hoppas att regeringen kommer att vidta ytterligare åtgärder om detta.

Anf. 44 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag kan försäkra att Sverige även i fortsättningen, om vi får fortsätta att ha en socialdemokratisk regering, kommer att fortsätta att driva arbetet för ett utvecklat åklagarsamarbete. Vi kommer också att ta upp de problem som finns och även ekonomiska problem inom EU.

Vi ska vara noggranna med att polis- och åklagarsamarbetet ska vara så effektivt som möjligt. Det har varit ett av de största problemen att arbetet inte har bedrivits effektivt.

Vi är angelägna om att vi ska fortsätta att utveckla polis- och åklagarsamarbetet. Men vi ska också ha våra egna befogenheter i vårt eget land. Här är det svensk polis och åklagare som arbetar på svensk mark.

Jag tror att vi är överens om att vi ska fortsätta att utveckla det internationella samarbetet inom EU och inom andra områden för att därigenom bättre kunna bekämpa den internationella brottsligheten i alla dess former.

Energiproduktion i jordbruket

Anf. 45 ANNIKA QARLSSON (c):

Fru talman! Jag tänkte att jag skulle prata lite grann med Ann-Christin Nykvist. Hon har fått många frågor här i dag. Det är intressanta områden som du har blivit satt som minister för.

Vi har i dag en inte så stor grupp som arbetar inom detta område. Den har krympt under de senaste hundra åren.

Den här lilla kategorin människor som jobbar med jordbruk omsätter ju sedan sina produkter, så det finns väl inte någon i Sveriges land som inte sätter sig till bords och njuter av de produkter som de producerar.

Förutom mat och råvaror finns det en stor potentiell utvecklingsmöjlighet på energiområdet för våra jordbrukare.

Jag skulle vilja höra lite grann om dina tankar på hur vi ska arbeta för att ge jordbrukarna bra villkor för att kunna jobba även på det området.

Anf. 46 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Det finns olika ingångar när det gäller annan produktion än mat för jordbruket. Det handlar också mycket om landsbygdsutveckling. Att producera energi är en sådan ingång – och att kunna producera energi som är intressant från miljösynpunkt. Jag har ännu inte hunnit gå på djupet i de här frågorna, och jag kan inte ge någon programförklaring om hur jag ser på de enskilda möjligheterna att producera energi.

Jag har kommit i kontakt med ett problem som kan lösas genom att man producerar energi, nämligen det riskavfall som man får från jordbruksproduktionen. Där har vi ett problem i dag. Vi har svårt att hantera riskavfallet, och vi får till och med låta en del av produkterna gå via Danmark innan vi kan bränna upp dem. Det pågår ett utvecklingsarbete för att också kunna ta vara på detta riskavfall och se till att det blir intressant för energiverken att hantera det.

Anf. 47 ANNIKA QARLSSON (c):

Fru talman! Jag får bassning av Arne här för att jag säger du. Jag ber om ursäkt för det och använder härefter tilltalet jordbruksministern.

På detta stora och viktiga område handlar det om att Sverige som land måste gå in och göra stora satsningar. Vi kan inte kräva av enskilda producenter att de ska göra de stora satsningarna. För att man ska komma in på detta område och utveckla både alternativa bränslen och energikällor handlar det om en medveten satsning, där vi kanske får ta lite stöd av honom jämte jordbruksministern för att vi verkligen ska komma i gång. Vi måste ge långsiktiga och bra ekonomiska förutsättningar för att man ska våga göra de här satsningarna.

Jag skulle gärna vilja att jordbruksministern ger ett löfte om att vi självfallet måste göra detta för att nå upp till de högt satta miljömålen, som vi måste sätta för att ha en långsiktigt hållbar utveckling i vårt land.

Anf. 48 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Fru talman! Det är givet att det är intressant att jobba för den långsiktigt hållbara utvecklingen. Jag är ju också konsumentminister, och i ett konsumentperspektiv är också energiförsörjningen och elförsörjningen otroligt viktiga för oss.

Det där med att ge löften låter alltid så pompöst, men jag vill säga här att jag tycker att detta är en intressant och viktig fråga. Jag kommer att sätta mig in i den på djupet och se vad det finns för olika möjligheter, och jag kommer självfallet att göra det i positiv anda.

Företagsklimatet

Anf. 49 RONNY OLANDER (s):

Fru talman! Jag skulle vilja fråga näringsminister Leif Pagrotsky om det goda företagsklimatet i Sverige. Det handlar om att ge företagen lika villkor att arbeta och konkurrera på.

När man träffar företrädare för olika branscher – det kan vara byggbranschen, städbranschen, handeln, frisörbranschen eller hotell- och restaurangbranschen – uttrycker de oftast en oro över att konkurrensen inte sker på lika villkor. Det är då kopplat till den ekonomiska brottsligheten. Företag jobbar helt utanför lagar och förordningar. I det goda företagsklimatet måste också ligga att alla har samma spelregler.

Hur ser regeringen på denna fråga?

Anf. 50 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Jag håller med om det här synsättet fullt ut. Det är en viktig del i företagsklimatet att en näringsidkare kan räkna med att han eller hon kan konkurrera på lika villkor så att bästa produkt och bästa pris vinner. Det ska inte förekomma konkurrens på oschysta villkor. Det är ytterligare ett viktigt skäl till att man måste bekämpa skattefusk, svartarbete och annat i en del branscher.

Men det är precis lika viktigt att vi bekämpar kartellbrott och annan brottslighet som syftar till precis samma sak, nämligen att förstöra klimatet för hederliga och seriösa näringsidkare. I det här fallet, när det gäller karteller, handlar det om att förstöra för kunderna genom att de inte kan skaffa sig en bra konkurrenssituation för sina inköp.

Från min utkikspost, som handlar om just företagsklimatet, tänker jag dra mitt strå till stacken när det gäller att stödja justitieministern och andra i deras hårda dagliga arbete för att bemästra de här problemen.

Prot. 2002/03:21
21 november

Frågestund

Anf. 51 RONNY OLANDER (s):

Fru talman! Jag ställde frågan just till näringsministern därför att vi alltför sällan diskuterar de här frågorna i dagens massmediala debatt. Det dyker av och till upp olika frågeställningar – och där är jag helt av samma uppfattning som näringsministern – när det till exempel gäller kartellbildningar. När vi pratar om små och medelstora företags villkor gäller det företag som är utan kollektivavtal. Det gäller också svart arbetskraft, arbetstider och så vidare. Ingenting fungerar där! Jag har hört uttrycket att det är så pass mycket nu att det känns oerhört irriterande. Det blir svåra konkurrensnackdelar i och med detta.

Jag vill fråga näringsministern vilken tidsaspekt man har. Finns det inte anledning att fördjupa ta ytterligare krafttag inom regeringen? Jag vet att det pågår en del, men det kanske finns anledning att göra ytterligare.

Anf. 52 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Det arbetas med flera olika förslag för att kunna förbättra kampen mot ekonomisk brottslighet. Dels arbetar vi med skärpning av aktiebolagslagen – formkraven – dels arbetar vi med att öka förutsättningarna för förverkande av medel som har tillkommit genom brottsliga gärningar. Vi arbetar också med att förbättra det processuella arbetet så att det ska blir kortare handläggningstider, vilket är ett av problemen när det gäller kampen mot ekonomisk brottslighet. Vi tillför naturligtvis också ökade resurser i kampen mot ekonomisk brottslighet, och vi förstärker Ekobrottsmyndigheten genom att bland annat förändra polisdatafördordningen så att de polismän som arbetar inom den myndigheten får samma förutsättningar att bedriva ett effektivt polisarbete som poliser på andra områden har.

Förutsättningar för polis i glesbygd

Anf. 53 LENNART GUSTAVSSON (v):

Fru talman! Först vill jag säga välkommen till de nya statsråd som vi har här i dag, och sedan vänder jag mig till justitieminister Thomas Bodström. Jag ska fatta mig kort.

Poliser i lands- och glesbygd arbetar många gånger över stora geografiska områden. Kanske gäller det speciellt Norrlands inland, som jag kommer ifrån. Nya arbetsuppgifter kan ibland leda till svårigheter att leva upp till de krav som allmänheten och polisen själv har på sin verksamhet.

Därför vill jag veta hur justitieministern ser på förutsättningarna för att polisen i Norrlands inland ska kunna göra sitt jobb.

Anf. 54 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Som jag tror att alla känner till ökas resurserna till polisen kraftigt. Vi kommer under den här mandatperioden att utbilda 4 000

nya poliser. Det är så mycket att till och med rikspolischefen säger att det inte går att höja mer, för då kommer kvaliteten att sjunka.

Men det räcker inte med att bara utbilda fler poliser. Man måste också se över vilka arbetsuppgifter de har. Som bekant är det ett sådant arbete som pågår nu. Polisen har i dag flera olika arbetsuppgifter som kanske borde ligga på andra. Det är allt från täckning av gruvhåll, bortsprungna hundar, tillståndsärenden till hittegodsavdelningar och mycket annat. Det är viktigt att man renodlar polisens arbetsuppgifter så att de bara ska utgöra ett brottsförebyggande arbete och brottsutredande verksamhet.

Anf. 55 LENNART GUSTAVSSON (v):

Fru talman! Det är riktigt att vi ska utbilda fler poliser; det är bra. Men en av de tillkommande arbetsuppgifterna – om jag är rätt informerad – är en arbetsuppgift som hänger samman med höjda säkerhetskrav på flygplatser. I Norrlands inland har vi ett antal flygplatser, och det är vi mycket glada för. Och det är bra att vi har en hög säkerhet. Men om de uppgifter som jag har stämmer så kommer det att uppstå problem, bland annat på grund av de stora avstånden, när polisen till sin nuvarande verksamhet ska föra en så pass tidskrävande uppgift som den som ska ske på flygplatserna.

Därför frågar jag justitieministern vad han har att säga till de poliser och den organisation som får utökade arbetsuppgifter i och med de höjda kraven på flygplatserna.

Anf. 56 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Det är riktigt att polisen har fått ytterligare arbetsuppgifter på det sätt som beskrivs. Det är någonting som sker på grund av den förändrade tillvaron i världen. Vi har naturligtvis ett ansvar att skydda medborgarna från eventuella terroristdåd. Även om det inte finns något akut hot nu, kan vi inte vara garanterade – liksom inte heller något annat land – att det inte kan uppstå en sådan situation i framtiden.

Vi är fullt medvetna om att polisen, genom de förändrade arbetsuppgifterna med bland annat flygplatserna, också kommer att få göra sådant arbete som man kanske inte har gjort tidigare. Det gäller att hitta en balans där vi ger medborgarna ett bra skydd samtidigt som vi försöker skapa bättre förutsättningar för polisen. Det är just det som pågår nu.

Det innebär också att man ska se över förutsättningarna och vidta olika åtgärder när det gäller polisen i glesbygden i Norrlands inland.

Kommunernas upplåning till statliga vägprojekt

Anf. 57 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Angelägna regionala vägprojekt har skjutits på en oviss framtid på grund av bristen på statliga resurser. Sedan mitten av 90-talet har vi 28 förskotteringsobjekt som har godkänts runtom i landet. Det betyder att kommuner, regioner och landsting hittills har lånat upp 1,4 miljarder kronor, trots att detta är ett statligt ansvar.

Anser näringsminister Leif Pagrotsky att det är god näringspolitik och ansvarsfullt av Sveriges regering att tvinga kommunerna att låna upp

dessa resurser för att de här angelägna vägprojekten ska bli verklighet? Eller är det ett sätt att spara pengar i statens budget?

Prot. 2002/03:21
21 november

Frågestund

Anf. 58 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Trafik- och väginvesteringsfrågorna handläggs i regeringen av statsrådet Ulrica Messing. Vid nästa frågestund kommer hon att kunna svara på frågor om de enskilda projekt som diskuteras här.

Låt mig bara säga att för mig som näringsminister är det naturligtvis av kolossal betydelse att vi har en infrastruktur av hög klass som erbjuder säkra och snabba transporter till låg kostnad så att de nackdelar som Sverige har av sitt geografiska läge och sin utspridda bebyggelse kan begränsas. Det är en viktig fråga för näringslivet, och det är en viktig fråga för näringspolitiken. Det är ytterligare ett skäl till varför jag tycker att det är viktigt att vi har starka statsfinanser. Det är viktigt att vi har medel i statens kassa för att använda till dessa angelägna ändamål.

Jag tror att mycket av detta är högre prioriterat för näringslivet ur tillväxtpunkt än många av de extremt slösaktiga skattesänkningar som Cecilia Widegrens parti prioriterar högre än infrastrukturinvesteringar.

Anf. 59 CECILIA WIDEGREN (m):

Fru talman! Näringsministern står ju i dag också som ansvarig att svara på andra frågor än dem som rör hans eget ansvarsområde. Jag hoppas därför att vi kan ha den här diskussionen.

Vi är båda överens om att för att få en tillväxt måste vi också ha förutsättningar för det. Infrastrukturen är en av de saker som är oerhört viktiga för en god tillväxt. Ska man ha en god tillväxt måste man också våga satsa.

Är inte detta ett statligt ansvar som regeringen nu överlämnar till kommuner och andra? De resurser som man egentligen skulle ha till vård och omsorg för att mina barn ska få en god utbildning eller för att farmor och farfar ska få en god vård använder man nu i stället på de statliga områdena. Är det inte dags att prioritera så att man klarar av de här vägprojekten i framtiden? Eller ser näringsministern hellre att kommunerna drar ned på vård och omsorg?

Anf. 60 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s):

Fru talman! Det är lite svårt att följa detta att vi drar ned på vård och omsorg för att slippa betala statliga vägbyggen. Jag vill påminna om att Cecilia Widegren just har haft ansvar för ett landsting, Västra Götalands läns landsting, som gick med så kolossala underskott att den borgerliga majoriteten sprack. Det lämnade vägen öppen för en ny, framtidsinriktad allians av mittenpartier och socialdemokrater. Att påstå att det beror på att staten skar ned på väginvesteringarna verkar så sökt att jag har lite svårt att hantera detta ur allmänpolitisk synpunkt.

Min grundläggande inställning är att de flera hundra miljarder kronor som vi tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet har satt av för att gå på offensiven när det gäller infrastrukturen kommer att komma till god användning. Jag försäkrar att vi ska prioritera på ett sådant sätt att näringslivet får glädje av dessa pengar.

Frågestund

Anf. 61 GABRIEL ROMANUS (fp):

Fru talman! EU-kommissionären Frits Bolkestein, som ju inte precis är känd för något större socialt ansvar, vill att det ska bli tillåtet att privatimportera alkoholdrycker också när det inte sker genom att man reser över gränsen utan beställer via Internet, postorder eller liknande. Det är naturligtvis ett svenskt intresse att detta inte blir tillåtet, eftersom det skulle leda till ett ökat kommersiellt tryck som vi har velat undvika genom att ha ett detaljhandelsmonopol. Om det händer finns det också en väldigt stor risk att man kommer att undandra sig den beskattning av varorna som enligt EU:s rättsregler ska ske i konsumtionslandet.

Jag skulle vilja fråga statsrådet Morgan Johansson om han är beredd att redogöra för regeringens ståndpunkt till Frits Bolkesteins propåer.

Anf. 62 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Detta ger mig också tillfälle att säga något övrigt i alkoholfrågan. Vi har sett en oroande utveckling under de senaste åren med ett ökat drickande. Det är en ökning på 20 % sedan 1996. Det kommer till och med signaler om att det finns en negativ utveckling på de områden som vi har velat ha fredade från alkohol, det vill säga trafiken, graviditeten, uppväxten och arbetsplatserna. Det har till exempel kommit oroande signaler om att fler kvinnor dricker under graviditeten.

Detta är ett allvarligt ämne att arbeta med. Det underlättas inte av eventuella hot mot Systembolagets monopol. Det är vår uppfattning att den ordning som nu råder uppfyller kommissionens krav och även fördraget. Det brev som vi har fått från EU-kommissionen analyseras nu i Regeringskansliet. Vi ska lämna ett svar på detta. Jag tror att det är den 25 december. Då kommer vi också att ge en lång redogörelse för hur vi ser på detta i detalj.

Anf. 63 GABRIEL ROMANUS (fp):

Fru talman! Sverige kom överens med kommissionen om att vi skulle få behålla detaljhandelsmonopolet om vi avvecklade en del andra monopol. Kommissionen ville att Sverige skulle åta sig att sköta privatimporten genom Systembolaget. Jag tror att man kan påstå att människor i Sverige, som vill ta del av produkter som inte saluförs i Sverige, är bättre ställda genom Systembolagets importservice än vad man är i andra länder. Det är både billigare och enklare för kunder i Sverige att handla varorna utan att utsättas för kommersiellt tryck och marknadsföring.

Jag skulle vilja fråga om statsrådet delar den uppfattningen, och om han delar min uppfattning att kommissionen i anslutning till medlemskapsförhandlingarna godkände den här ordningen och till och med krävde av Sverige att vi skulle lösa det på det här sättet och att detta också är godkänt i domen i Luxemburg 1997.

Sedan ska jag kanske tillägga att det är oroande tecken som statsrådet nämner. Nu börjar vi få lokala uppgifter om att alkoholrelaterad dödlighet och sjuklighet ökar.

Anf. 64 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Den dom som Gabriel Romanus hänvisar till är den så kallade Franzéndomen i frågan om man ska få lov till försäljning från ICA-affärer, Konsumaffärer och så vidare. Sverige fick i EG-domstolen rätt att driva sin linje, det vill säga att Systembolagets monopol kunde behållas.

Kommissionen hävdar i sitt brev att denna dom inte är tillämplig i den här situationen med en direktimport. Vi håller nu på att analysera denna fråga för att se hur vi ska svara på detta. I botten finns en skriftväxling mellan EG-kommissionen och den svenska regeringen från tiden före folkomröstningen. Den bild som Gabriel Romanus ger av detta är sann, nämligen att EG-kommissionen pekar på att den ordningen att Systembolaget har hand om distributionen inte strider mot fördragen, utan det är en ordning som man har godkänt.

Jag har sagt att vi för Sveriges del kommer att hålla vår del av överenskommelsen, och vi utgår från att EG-kommissionen håller sin del av den.

Anf. 65 ANDRE VICE TALMANNEN:

Detta fick bli den sista frågan och det sista svaret. Jag tackar kammarens ledamöter och regeringsföreträdarna för den här frågestunden.

4 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Förslag

2002/03:RR4 Riksdagens revisorers förslag angående nationella mål i kommunernas äldreomsorg

2002/03:RR8 Riksdagens revisorers förslag angående familjehemsvården

5 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 21 november

2002/03:46 av *Lars Ohly* (v) till utrikesminister Anna Lindh
Svenska medborgare med viss utländsk bakgrund

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 november.

Prot. 2002/03:21

21 november

Frågestund

6 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 21 november

2002/03:160 av *Mona Jönsson* (mp) till statsminister Göran Persson
Ohälsan inom departement

2002/03:161 av *Stefan Attefall* (kd) till statsrådet Jan O Karlsson
FN:s internationella konvention för skydd av migrantarbetare

2002/03:162 av *Erik Ullenhag* (fp) till statsrådet Jan O Karlsson
FN:s konvention för migrantarbetare

2002/03:163 av *Eva Arvidsson* (s) till finansminister Bosse Ringholm
Skattelagstiftning gällande ideella stiftelser

2002/03:164 av *Mikael Oscarsson* (kd) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Djurskyddsmyndigheten

2002/03:165 av *Lars Tysklind* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Ensidigt svenskt torskfiskestopp

2002/03:166 av *Cecilia Widegren* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Polisiär verksamhet i kommunerna

2002/03:167 av *Maria Larsson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Skadestånd vid inbrott i bostad

2002/03:168 av *Ulf Sjösten* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Alternativ finansiering av vägbyggnation

2002/03:169 av *Anders Sundström* (s) till statsrådet Gunnar Lund
Minskning av antalet penningdepåer

2002/03:170 av *Lena Ek* (c) till statsrådet Jan O Karlsson
Försvunna ensamma asylsökande barn

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 november.

7 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 20 november

2002/03:130 av *Ingela Thalén* (s) till finansminister Bosse Ringholm
Åtgärder mot utförsäljning av statlig mark

den 21 november

2002/03:107 av *Lars Ångström* (mp) till statsrådet Jan O Karlsson
Sveriges och Sidas stöd till humanitär minröjning

2002/03:123 av *Sermin Özurküt* (v) till utrikesminister Anna Lindh
Turkiets flyktingpolitik och UNHCR:s ställning

2002/03:125 av *Lars Ohly* (v) till statsrådet Jan O Karlsson

Massvälten i Etiopien

2002/03:139 av *Helene Petersson* (s) till statsrådet Jan O Karlsson

Avvisning till Bosnien och Hercegovina

2002/03:141 av *Eva Arvidsson* (s) till statsrådet Jan O Karlsson

Förhållanden för ensamman flyktingbarn

Prot. 2002/03:21

21 november

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 november.

8 § Kammaren åtskildes kl. 15.00.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen
kl. 12.28 och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Svar på interpellation 2002/03:27 om långtidsarbetslösa invandrare och arbetsförmedlingens tjänster	1
Anf. 1 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	1
Anf. 2 ANA MARIA NARTI (fp)	3
Anf. 3 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	4
Anf. 4 ANA MARIA NARTI (fp)	4
Anf. 5 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	5
Anf. 6 ANA MARIA NARTI (fp)	6
Anf. 7 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	6
Ajournering.....	7
Återupptagna förhandlingar	7
3 § Frågestund	7
Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN	7
<i>Straffskalor.....</i>	<i>7</i>
Anf. 9 CECILIA MAGNUSSON (m)	7
Anf. 10 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	7
Anf. 11 CECILIA MAGNUSSON (m)	8
Anf. 12 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	8
<i>Sprutbytesprogrammet</i>	<i>9</i>
Anf. 13 ULF NILSSON (fp)	9
Anf. 14 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	9
Anf. 15 ULF NILSSON (fp)	9
Anf. 16 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	10
<i>Saabvarslet.....</i>	<i>10</i>
Anf. 17 ROSSANA DINAMARCA (v)	10
Anf. 18 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s)	10
Anf. 19 ROSSANA DINAMARCA (v)	11
Anf. 20 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s)	11
<i>Statligt ägande.....</i>	<i>11</i>
Anf. 21 CLAES VÄSTERTEG (c)	11
Anf. 22 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s)	12
Anf. 23 CLAES VÄSTERTEG (c)	12
Anf. 24 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s)	12
<i>Beskattningen av jordbruket.....</i>	<i>13</i>
Anf. 25 KENNETH LANTZ (kd)	13
Anf. 26 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	13
Anf. 27 KENNETH LANTZ (kd)	13
Anf. 28 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	14
<i>Förbud mot import av katt- och hundskinn</i>	<i>14</i>
Anf. 29 JAN EMANUEL JOHANSSON (s)	14
Anf. 30 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	14

Anf. 31 JAN EMANUEL JOHANSSON (s).....	15
Anf. 32 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	15
<i>Straffskolor</i>	15
Anf. 33 CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	15
Anf. 34 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	15
Anf. 35 CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	15
Anf. 36 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	16
<i>Odling i balans</i>	16
Anf. 37 ANITA BRODÉN (fp)	16
Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	17
Anf. 39 ANITA BRODÉN (fp)	17
Anf. 40 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	17
<i>Europeisk åklagarmyndighet</i>	18
Anf. 41 ULRIK LINDGREN (kd).....	18
Anf. 42 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	18
Anf. 43 ULRIK LINDGREN (kd).....	18
Anf. 44 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	19
<i>Energiproduktion i jordbruket</i>	19
Anf. 45 ANNIKA QARLSSON (c).....	19
Anf. 46 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	19
Anf. 47 ANNIKA QARLSSON (c).....	19
Anf. 48 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	20
<i>Företagsklimatet</i>	20
Anf. 49 RONNY OLANDER (s)	20
Anf. 50 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s).....	20
Anf. 51 RONNY OLANDER (s)	21
Anf. 52 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	21
<i>Förutsättningar för polis i glesbygd</i>	21
Anf. 53 LENNART GUSTAVSSON (v)	21
Anf. 54 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	21
Anf. 55 LENNART GUSTAVSSON (v)	22
Anf. 56 Justitieminister THOMAS BODSTRÖM (s)	22
<i>Kommunernas upplåning till statliga vägprojekt</i>	22
Anf. 57 CECILIA WIDEGREN (m)	22
Anf. 58 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s).....	23
Anf. 59 CECILIA WIDEGREN (m)	23
Anf. 60 Näringsminister LEIF PAGROTSKY (s).....	23
<i>Privatimport av alkohol</i>	24
Anf. 61 GABRIEL ROMANUS (fp).....	24
Anf. 62 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	24
Anf. 63 GABRIEL ROMANUS (fp).....	24
Anf. 64 Statsrådet MORGAN JOHANSSON (s)	25
Anf. 65 ANDRE VICE TALMANNEN.....	25
4 § Bordläggning	25

Prot. 2002/03:21
21 november

5 § Anmälan om interpellation	25
6 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	26
7 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	26
8 § Kammaren åtskildes kl. 15.00.	27

